

Locuinti'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decat numai de la corespun-
dinti' regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii'a:

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inserziuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separat. In locul deschisu
20 cr. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 20 8. oct. 1870.

Cetitorii nostri au potutu observá d'in mai multe telegram: ale acestui diurnu ca, mai alesu de vr'una luna incoce, cele mai contradicatore sciri s'au respanditu despre tinent'a Rusiei. Foiele austriace nemtiesci si magiare nu mai inceta nece asta-di de a alarma lumea cu corespundintie si telegrame nenumerate, ca Russi'a se pregatesce, se inarmeza, concentreza trupe si ca Orientulu va fi in curundu teatrulu unor evenimente mari. Ar' trebui s'e vorbim si noi aci despre panslavismu, despre pericululu cu care elu amenintia libertatea (!) poporeloru d'in Orientu, despre testamentulu lui Petru celu mare, despre planurile de cucerire a le lui Gorciacofu, despre canciuc'a muscalesca si inca despre alte rele, cu cari diurnalistii magiari si nemti sciu intretiené atatu de adese pre cetitorii lor. Inse, lucrul neintiesu! guvernulu d'in Vien'a a demintitu si demintiesce meru tote pregaririle de armare, tote concentrarile de trupe ale Rusiei; consiliile ministeriali d'in Vien'a, tiente sub presiedinti'a Maj. Sale Franciscu Iosifu I, nu vedu in Russi'a si in Orientu decat lenisce si pace.

Cui se credemu in aceste impregiurari? Ce potu romanii ciscarpatici se face contra panslavismulu de care se temu magiarii? Si, daca guvernulu d'in Vien'a este bine informatu si se crede in dreptu de a deminti scirile alarmatorie ce se respandescu despre Russi'a, apoi ac'est'a insemneza ore, ca romanii trebue se se senta fericiiti in sclavagiulu austro-magiaru? Da, austro magiarii aru fi forte fericiiti daca Russi'a i-ar lasa in pace, inse romanii d'in Transilvani'a, Banatu si comitatele supuse Ungariei ce sentiescu ei ore, candu si vedu autonomi'a tierii loru nimicita si natiunalitatea loru amenintata cu perire prin magiarisare? Natiunile, ca-si individii, voiescu a scapa totu-de-un'a mai antaiu de inimicii cari le sugruma si numai dupa ace'a cugeta la alte rele ce potu urmá in viitoru. Ac'est'a este cestiunea pentru noi romanii ciscarpatici. Deci, daca magiarii voiescu, in frica si in spaim'a loru de Russi'a, se aiba spriginulu si devotamentulu nostru, apoi inainte de tote au a respecta autonomi'a Transilvaniei, drepturile si libertatile nostre natiunale: atunci vomu vorbi si noi de acelu terribilu panslavismu. Pusetiunea nostra este dara chiara.

Cu tote ac'est'e, nu voim se ignoramu cu totulu scirile alarmatorie ce vinu d'in Russi'a, ele au mare importantia pentru toti romanii, cis- si transcarpatini. „Correspondance Slave”, organu francesu d'in Prag'a, care representia interesele slave, publica in Nr. seu de la 11 c. una corespundintia d'cto San Petrupole 5. oct., d'in carea estragemu urmatoriele:

„Russi'a armeza seriosu in butulu totoruru demintiriloru oficiali. Unu corpu de 140.000 fetiori, care care se voru adaugu in tempulu celu mai scurtu alte doue corpur, e concentratu degiá in Bassarabi'a. De alta parte, se voru concentra trupe inca si la fruntarile prusesci; toti oficerii congediati fure chiamati spre acestu scopu. Dupa tota probalitatea, actiunea va fi inaugurata prin revisiunea tractatulu d'in 1856; fruntariile Moldaviei voru fi pote teatrulu acestei actiuni. Multu va depinde de la tinent'a ce va observá Austri'a. In dilele d'in urma, circulara sgomote despre unu tratatu intre Austri'a si Prussi'a.”

Insemnamu inca una data, ca aci vorbesce unu organu cu interese si tendintie slave, care nu este nece in soldulu politiciloru magiari d'in Pest'a, nece in alu guvernulu d'in Vien'a; da, unu asemene diurnalu, cu tendintie slave, marturiscesce prin corespundinti'a sa d'in Petrupole, ca Russi'a inarmeza seriosu.

Ore cugetatu-au si magiarii seriosu la evenimente de ac'esta natura, atunci candu, contra drepturiloru natiunii romane, au suprimatu autonomi'a Transilvaniei si, prin legile loru de natiunalitate, instructiune publica si municipalitate, au

decretatu morte morale natiunii romane ciscarpatine?

Ac'est'a este cestiunea si aci este importantia pregaririloru de armare a le Rusiei.

De pre campulu resbelului.

Infricosiatele perdiri, suferite de armata asediator'a a nemtiloru d'innaintea Parisulu, se constata acum'a si d'in partea prusiloru. Si a nume, generalulu Hartmann tramise, in 14. oct., unu raportu la Munichu, in care, vorbindu despre evenimentele d'in 12. l. c. de la Parisu, spune, ca atatu arip'a dreapta a armatei a patr'a catu si cea stanga a armatei a trei-a fure respinse de francesi in una pusetiune de totu critica. Francesii, d'fice numitulu generalu in raportulu seu, surprisera cu poteri mari avangardele nostre pre cari, pre langa tota resistinta loru energica, le au respinsu d'in tote pusetiunile loru; dupa ace'a se asediara in pusetiunile ocupate, de unde apoi strabatura in tote punctele, si postandu-si bateriele si mitrailusele loru, suscepura unu focu terribilu, contra carui-a trupele nu mai potura resiste. — Fiasce-care atacu cu bajonetta fu respinsu inderetru. Trei d'in cele mai importante baterie fure demontate si, dupa unu atacu reinoiutu, devenira ocupate de francesi. Trupele nemtiesci resistara in tocmai ca lei, inse trebuira se ceda poteri prevalente. — Granatele causara stricatiuni enorme in locurile ocupate, si a numitu St. Cloudulu, unde trupele nemtiesci si-aveau pusetiunile cele mai tari, aflandu-se acolo pre tempulu luptei si comand'a armatei, a suferitu forte tare. Intreprinderea francesiloru fu ajutata mai alesu prin foculu artileriei d'in forturi, care causa trupelor nemtiesci stricatiuni mari. — Francesii ocupa numai decat pusetiunile cucerite, si le-au providutu cu tunuri. Perdirile sunt forte mari si, cu tote ca cif'r'a oficiala lipsesce inca, acele se urca la mai bine de 5000 fetiori, ce'a ce se recunosce si d'in partea statulu generalu. D'ntre tunuri s'au perditu: 3 baterie de pusetiune si 5 tunuri de baterie, d'impreuna cu una diametate baterie de mortacie. In St. Cloud au arsu doue magazine cu proviantu in pretiu de 80.000 taleri. Pana aci raportulu generalulu Hartmann, d'in care se vede, ca lupt'a de la Parisu, d'in 12. oct., a fostu forte sangerosa, respingundu francesii tote atacurile trupeloru inimice. Deci nu incape nece una indoela, ca in desvoltarea lucruriloru de pre teatrulu de resbelu d'in Franci'a a intrevenu una schimbare, la carea nu mai cugetau nece prusii si nece chiaru poteri neutrale. Tota lumea era de convictiunea, ca dupa Weissenburg, Wörth, Spichern, Borny, Mars-la-Tour, Gravelotte, Rezonville si, mai alesu, dupa catastrofa de la Sedan, poterea Franciei este franta si storsa.

Si intru adeveru, dupa sangerosa lupta de la Gravelotte, candu prisionerii francesi fure transportati in Germani'a cu miile; candu, in fruntea trupelor nemtiesci, trofeele cucerite si materialulu ocupatu se desvoltau in sire fara capetu: nu se mai gasia nece unu oficeriu prusescu, care se nu fia nutritu in peptulu seu firma sperantia, ca preste una luna va face parada in uniform'a sa pre bulevardele Parisulu. Candu apoi se latf faim'a despre nenorocirea de la Sedan, atunci nu mai era vorba de sperantia, ca-ci ac'est'a se prefacuse in siguritate. Ni este inca viu in memoria remasiagulu de 20.000 franci alu unui principe d'in apropiarea imediata a regelui prusescu, cu care a imbiatu pre Emilu Girardin, ca pana in 15. septevre va defila cu regimentulu seu pre d'innaintea casei lui Girardin. Ei bine, acestu terminu a trecut degiá de multu, si entusiasmatulu principe, alu carui-a regimentu e descompus mai cu totulu, nu a avutu inca fericirea a-si vedé implinita post'a. Convingerea despre una decidera sigura si favoritoria la Parisu era rectificata si prin impregiurari. Si anume candu una armata campestra e nimicita, ce'alalta inchisa la Metz, candu singuratecele parti de trupe, cari nu apartieneau la nece unu corpu

de armata mai mare si cu tactica, rateciau far'a nece unu planu, candu arsenalele erau gole, afar'a de ac'est'a, era cauza suficiente d'a privi gardelu mobile ca nedisciplinate, guvernulu neunitu, poporatiunea d'in Parisu nemultumita si revoltatoria, — ce resistintia durabila si energiosa se mai potea accepta aci? — In una lupta pana la esremitate, in reculegerea ultimei poteri a statulu, in sacrificarea ultimulu barbatu si a ultimulu cruceru, in unu apelu catra poporatiunea patriotica nu mai credeá nime, ba intrega Europa surideá cu compatimire, candu barbatii Franciei proclamara resbelulu desperatiunii si resculara poporulu.

Franci'a, ac'esta tiera, pre a carei a pamentu fapta rapeda s'a desvoltatu totu de-un'a langa tiner'a idea, areta asta-di lumei surprinse poterea stravechia, carea dormitiza in insufletirea si in vointia firma a unei poporatiuni nobile si patriotice. Ce'a ce n'a cugetatu nece unu omu, si ce'a ce n'a tinentu de posibilu nece unu ostasiu, a devenitu fapta. Francesii nu numai si-apera capitala loru in modu adeveratu eroicu, ci trupele loru tinere causaza inimiculu, ametitu de gloria si invingeri, perdiri la cari, de siguru, nu s'a acceptatu. Unu poporu care, dupa aiate-a perdiri sentite, se mai pote reculege la una resistintia puternica, e inca sanetosu in medua si tare in simburile seu. In fine, nu ni potemu supprime convictiunea, ca inimiculu feroce alu elementulu latinu va sentí preste putiune greutatea nervosei mane a natiunii francesce, fiindu alungatu cu rusine de pre sacrulu pamentu alu republicei francesce.

Dupa scirile d'in Tours, inarmarea gardelor natiunali se cecuta cu energia forte mare; preste unu milionu de puce s'au impartitu degiá, d'ntre cari 280.000 a capetatu gard'a mobila d'in Parisu. Preste putiune, comasiunea pentru inarmare va mai impartí unu asemene numeru de puce.

Diuariulu „Echo du Luxembourg”, d'in 13. oct., comunica urmatoriele: „Garnison'a d'in Montmédy a facutu, in noptea de joi spre vineri, una erumpere, indreptandu se spre Stenay, care jace in departare de trei ore de acolo. Prusii cari tieneau ocupatu acestu punctu, fure facuti prisioneri; intre acesti-a se afla si comandantele cetatii; ba se d'fice, ca atacatoriloru li-ar' fi succesu a ocupa cass'a de resbelu a prusiloru, in carea s'aru fi gasitu aproape la 80.000 franci.”

Se scrie d'in Rambouillet cu privire la continuarea resbelulu de gueril'a in tinentulu de la Parisu, ca regimentulu de usari de acolo, care era in sarcinatu a requira in tinentulu de la Chartes, a perditu degiá preste 140 fetiori prin voluntarii francesi. Se d'fice, ca padurile d'in acestu tinentu aru fi atatu de nesigure, incatu una patrula de 12—15 fetiori nu-si pote implini servitiulu; patru-lele mai nice de 5—6 fetiori fure prinse seu impuscate, si prisionerii s'au spendiaratu in asemene locuri, unde se potu afla usioru.

Catu despre activitatea eroului Garibaldi in Franci'a, scirile d'in urma ni spunu, ca e neobositu intru organizarea si disciplinarea tinenturiloru d'in Ostulu Franciei. Una epistola a lui Garibaldi, adresata generalulu Cambriel in Belfort, anuncia numirea lui de comandate preste tote companiele de voluntari d'in Vogese, si preste una brigada de garda mobile. Dupa diuariulu „Journal du Havre”, bravulu generalu a dechiaratu in Tours, ca la primulu seu apelu va fi incungiuratu de 15.000 voluntari italiani.

Dupa unu telegramu d'in Brussell'a, in 16. oct. s'a intemplatu una lupta innaintea Parisulu, cu care ocaziune prusii au perditu 3000 fetiori. Unu altu telegramu d'in Petrupole, datatu d'in 18. oct., comunica important'a scire, ca Burnside a impartesitu ministrulu Favre conditiunile de armistitiu, propus de prusi, numindu-le de forte acceptabile, inse guvernulu francesu le-a respinsu in modu categoricu.

Conformu sciriloru d'in Tours, datate d'in 18. oct., prusii bombardeza cetatea Chateau. — Vesoul fu ocupatu de inimicu. — Una depesia d'in Parisu, cu datulu 16. oct., constata, ca prusii sunt

constrinsi a se provedé cu sântiuri in lini'a loru. Siesulu e curatitu pre deplinu prin tunurile d'in forturi.

Economicu.

Sistemele de agricultura la Romani. *)

Ad. II. Am insiratu mai susu tienuturile, cari cadu in acésta regiune. Ce e dreptu, unele d'in acele tienuturi, precum sunt campiele fructifere ale Transilvaniei, ale Romaniei, etc., s'aru poté adauge la regiunea I-a, candu adeca n'aru fi lipsite de comunicatiune si de comerciu; candu aru avé téguri mai insemnate pentru vinderea fructelor; candu aru fi prevediute cu totu felulu de fabrice, cari receru una cantitate mare de produse brute; candu fluviile, pre a le caroru-a margini se estindu aceste frumoase campie si lunce, aru fi regulate si vaporul, acestu vehicu puternicu alu comerciului, ar' poté sè-si face cursulu sèu, ducundu cu sine produsele brute cari, in aceste tienuturi, se tienu cu anii in magazine si se strica, in locu de a fi esportate si schimbate cu nisece instrumente economice mai perfectionate, cari ni-aru inlesni crutiarea braciilor omenesci, ne aru ajutá pentru a ni poté face lucràrile mai iute, la tempu, mai perfectu si mai estinu.

Inse chiaru d'in aceste consideratiuni, credemu cà, in regiunile de categori'a II, s'ar' poté adoptá unu altu sistemu de agricultura, care ar' constá d'in urmatori'a rotatiune: anulu 1-iu: ogoru (cu gunoie); anulu alu 2-lea: rapitia; alu 3-lea: grâu de tomna; alu 4-lea: fructe de primavera (ordiu si ovesu, si in aceste sè se semene totodata lucerna sèu trifoiu); anulu alu 5-lea: trifoiu sèu lucerna; alu 6-lea: trifoiu sèu lucerna; alu 7-lea: trifoiu sèu lucerna; alu 8-lea: cucurudiu sèu plante comerciali (gunoie); alu 9-lea: fructe de tomna, si in fine, anulu alu 10-lea: fructe de primavera.

Dupa acésta rotatiune, 6/10 parte a mostei ar' fi semenata cu fructe sugatorie (cereale, etc.) éra 4/10 cu fructe nutritorie, precum: trifoiu, lucerna, etc., cari de una parte sunt unu nutretiu escelintu, éra de alt'a inavutiescu pamentulu. Si, pre langa toto cà acésta rotatiune sèu alegerea si impartirea sementureloru in ordinea indicata s'a facutu intr'unu modu forte crutiatoriu pentru pamentu, totu-si in decursu de 10 ani (respectiv 6, cà-ci pamentulu numai in acesti ani este semenatu cu fructe sugatorie), noi gunoimu de doue ori most'a nostra: unadata i dâmu gunoiea intrega, adeca 350 centenarie dupa jugeru, éra a dou'a ora diumetate, adeca 175 centenarie la jugeru; deci poterea ce o sugu fructele se redá cu prisosu.

In urmatoriile síre vomu calculá, câtu venitu ni pote aduce una mos'a, carea se afla sub asemene conditiuni, atâtu d'in productiunea de fructe câtu si de nutretiu, cu unu cuventu, vomu aretá folosele astoru-feliu de mosie.

*) Vedi Nr. 89, 90, 91, 93, 100 si 101 ai „Fed.“

FOISIORIA

De ce voimu s'avemu unu teatru nationalu ?

(Discursu tienutu de dlu Iosifu Vulcanu la inaugurarea Societãtii pentru fondu de teatru nationalu in Dev'a, la 4. oct. a. c.)

(Urmare. *)

Domneloru si domniloru,

Ati observatu de siguru, cà definitiunea ce am facutu teatrului e defectuosa, cà-ci i lipsese o caracteristica remarcabila. N'am atinsu nemic'a de influinti'a sa a sup'ra desvoltãrii limbei si a spiritului nationalu . . .

Am omisu de buna-voia descrierea poterei reformatorie in asta privintia a scenei, rezervandu-mi a o desfasurá mai la vale, cà-ci chiaru acestu-a e scopulu principalu alu lecturei mele presinte.

In partea precedentu am vorbitu despre teatru in genere, acum'a inse voiu avé onore a ve intrtiené cu ideele mele despre teatrulu natiunala in specie.

Dar' ce este teatrulu nationalu ?

Voiu raspunde pre scurtu la acésta intrebare, si voiu dice numai atât'a: teatrulu natiunala e unu scola de cultura natiunala, pre a carei-a frontispiciu stá scrisu: „Limba si natiunalitate.“

Sè ne intrebãmu acum'a, avemu noi ore trebuintia de o scola cu acésta deviza ?

Limba si natiunalitate!

Stramosii nostri gloriosi au statu necontentu in lupta. Ei ni-au conservatu limb'a si natiunalitatea cu arm'a in mana . . . Dar' ei n'au ajunsu timpulu luptei d'in urma . . . Lupt'a deciditoria a remasu pentru noi . . .

*) Vedi Nr. 102 alu „Fed.“

Ca exemplu amu fostu luat unu mos'a de 100 jugere carea, impartita cu 10, conformu rotatiunei ce o adoptaramu pentru regiunile de categori'a II-a, ni dá câte 10 jugere pentru fia-care rotatiune. Éca dara venitul unei asemene mosie:

1) 10 jugere ogoru, findu meru sub lucrare, nu aduce venitu	— fl.
2) 10 jugere rapitia, jugerulu calculatu cu 10 cubule sèu 2 chile sèu 40 banitie mari, sèu 20 Metzen, prin urmare; 10 X 10 = 100 cubule (20 chile, 400 banitie mari sèu 200 Metzen), unu cubulu à 8—9 fl., facu	900 „
3) 10 jugere grâu, jugerulu calculatu ca-si la rapitia, unu cubulu à 5—6 fl., facu	600 „
4) 10 jugere ovesu si ordiu, jugerulu calculatu ca-si la rapitia, unu cubulu à 3 fi. 50 cr. — 4 fl., 100 cubule facu	400 „
5) 10 jugere lucerna sèu trifoiu, jugerulu calculatu cu 60—80 centenarie, la olalta in calculu de mediu-locu 700 centenarie, à 1 fl., facu	700 „
6) 10 jugere lucerna sèu trifoiu, ca mai inainte	700 „
7) Totu asié	700 „
8) 10 jugere cucurudiu, jugerulu calculatu cu 15 cubule, 10 X 15 = 150 cubule, à 4 fl., facu	600 „
9) 10 jugere grâu, jugerulu calculatu ca-si sub 3), facu	600 „
10) 10 jugere fructe de primavera, calculate ca-si sub 4), facu	400 „

Sum'a venitului: 5600 fl.

Inse pentru a poté caseigá unu asemene venitu de pre mos'a nostra, se receru si cheltuiiele. In calculu de mediu-locu, aceste cheltuiiele sunt:

1) La 10 jugere ogoru, jugerulu à 20 fl.	200 fl.
2) „ „ „ rapitia, „ à 30 fl.	300 fl.
3) „ „ „ grâu, „ à 50 fl.	500 fl.
4) „ „ „ fructe de primavera, jugerulu à 30 fl.	300 fl.
5) La 10 jugere lucerna, jugerulu à 30 fl.	300 fl.
6) „ „ „ „ „ à 25 fl.	250 fl.
7) „ „ „ „ „ à 25 fl.	250 fl.
8) „ „ „ cucurudiu sèu plante comerciali, jugerulu à 40 fl.	400 fl.
9) La 10 jugere grâu, jugerulu à 50 fl.	500 fl.
10) „ „ „ fructe de primavera, jugerulu à 30 fl.	300 fl.

Sum'a cheltuieliloru 3300 fl.

Subtragundu sum'a acestoru cheltuiiele d'in venitul brutu specificatu mai susu, adeca 5600 minus 3300, ni remane unu caseigu curatu preste totu de 2300 fl., sèu dupa fia-care jugeru (2300 : 100) unu venitu netu de 23 fl.

Daca economulu va introduce in rotatiunile sale unele plante comerciali, pentru exemplu, tutunulu (tabaculu), etc., ce'a ce se pote, avendu balegariu destulu; daca mos'a sa va fi prevediuta cu povârne (palincarie), berarie, tescuri de oleiu, etc., prin cari elu singuru ar' fi in stare a preface produsele sale brute in articli de comerciu; nu numai cà ar' avé unu caseigu mai considera-

bilu, ci ar' poté intrebuintia pentru ingrasiarea locului sèu inca si remastiele d'in fabricatiuni; si daca, afara de acestea, economulu va preface produsele animaleloru sale, de exemplu, laptele, in brandia si untu, cari se vendu totu-de-un'a cu unu pretiu bunu, éra zerulu este unu nutretiu escelentu pentru porci; daca va sci conduce bine prasirea vitelor sale, ca sè aiba speciele cele mai frumoase si corespunditorie pentru aratu, caratu, pentru lapte sèu carne, oi cu lana fina, desa si egale, porci fructiferi (cari se immultiescu tare), copulenti si cari se ingrasiu lesne, etc.; daca hergheliele sale (stavele de cai) voru fi alese; apoi cascigulu materialu va fi de siguru multu mai mare si, pre langa acésta, economulu se va bucurá si de unu renume bunu.

Amu aretatu mai susu cantitatea paielor dupa unu jugeru.

Avendu in vedere acéa-si proportiune, fruptele de tomna ni dau, dupa 30 jugere, à 30 centenarie, deci 30 X 30 = 900 centen.

30 jugere fructe de primavera (20 jugere à 20 centen., éra 10 jug. cucurudiu à 50 centen.), deci 20 X 20 + 10 X 50 = 900 „

30 jugere lucerna, à 70 centen., deci 30 X 70 = 2100 „

in suma 3900 centenarie nutretiu, carele lu caseigãmu de pre 90 jugere (10 jug. findu ogoru).

Cu acestu nutretiu potemu tiené 34¹/₂ animale de una marime proportiunata (fia-care cam de una greutate de 7¹/₂ centenarie) findu de ajunsu pentru câte unu animalu 114 centen., nutretiu si asternutu, in decursulu unui anu. Inse luandu in consideratiune si cele 10 jugere ogoru, cari inlesnescu încãtu-va pasciunea, apoi si miriscinele, cari asiderea ni dau ce-va pasciune, potemu dice cu siguretate, cà totu acestu nutretiu ni ajunge pentru 35 vite mari, d'intre cari 8 aru poté fi vite de plugu, necesarie pentru lucrarea pamentului, éra restulu de 27 capete vace, cari le-amu tiené pentru productiunea de lapte, prasire, etc.

I. Chitu.

(Va urmá.)

Consemnatiunea

ofertelor suscise si solvite pentru institutul de fete d'in Oradea-Mare. *)

Nr. curinte.	Numele daruitorului	Locuintia.	Sum'a oferita.		Sum'a solvita.		Observatiuni.
			fl.	cr.	fl.	cr.	
1	Lucretia Jubasz	Mostinulu-			5	—	Codexul Jubasz d'in Liceul „Lucretia Jubasz“ din Mostinulu-Mare.
2	Terezia Sturza	Micu			1	—	
3	Teresia Valeanu				166	—	
4	Rosa Pazuchanits				1	—	
5	Maria Basti				2	—	
6	Elisabeta Szabó				2	—	
		Sum'a			12	66	

*) Vedi Nr. 99, 100, 101 si 102 ai „Federat.“

Sè ne pregatimu dara! . . . Terminulu luptei ni s'a si anuciatu d'in mai multe partii . . . Ce dicu? . . . Lupt'a s'a si inceputu degiã . . .

Amaru de noi daca vomu fi lasi . . . sèu daca adversarii nostri voru aflá, cà inca nu suntemu gat'a . . . o sè ne prepedesca de totu . . .

Sè ne inarmãmu dara pâna ce inca nu e tardiu! . . . Sè ne inarmãmu toti, cà-ci lupt'a are sè fia terribila . . . pre viétia si pre morte . . .

Ea va fi lupt'a spirituala a luminei in contr'a intunerecului . . . a civilizatiunii in contr'a barbarismului . . . a viitorului in contr'a trecutului . . . pentru limba si natiunalitate.

Sè scotemu dara iute drapelulu reformei regeneratoare . . . Sè scriemu pre acestu drapelu salvatori'a idea „Cultura!“ . . . Sè lu punemu pre celu mai innaltu piscu alu Carpatiloru, sè se vedea bine, ca in giurulu lui sè ne potemu aduná toti si tote! . . .

Inscriptiunea de pre drapelu ni indica si soiulu armei, ce avemu de a intrebuintia . . . Inse acésta arma are sè fia natiunala, cà-ci in lupt'a ce ne amenintia numai ast'a ne va mantui, numai cultura natiunala ne va conduce spre victori'a, care ni va asigurá esistinti'a natiunala . . .

Daca cultura nostra nu va fi natiunala, noi ca individi vomu traí si mai departe, inse ca Romani vomu incetá a mai esiste . . . Vomu deveni germani, francesi, slavi, sèu chiaru si hotentoti, cetatiani ai lumii, — precum dicu cosmopolitii orbiti, — inse Romani nu vomu mai fi.

Si ce folosu va resultá pentru natiune, daca noi toti vomu fi nesce omeni forte culti, inse anim'a nostra nu va mai palpitá de idee natiunale, daca in sinulu nostru romanismulu va fi unu ospe strainu ?!

Natiunea se compune d'in individi, si daca acesti-a nu mai sunt, natiunea piere, amalgamisandu-se in alt'a,

care s'a prevediutu mai bine cu armele culturei natiunale . . .

Daca cultura nostra nu va fi natiunala, noi vomu perde lupt'a cea mare . . . Si apoi? . . . Vomu perfi de pre faci'a pamentului pentru totu-de-un'a . . . Si istori'a va sacrá pre paginele sale memoriei nostre numai câte-va cuvinte, pentru a ni innaltá prin ele o eterna columna de rusine, observandu, cà intre Tis'a si Balcanu a traitu odinora unu poporu carele, — neavendu nici o potere de vietia natiunala, — a disparutu de pre faci'a pamentului, si acum'a nici urm'a-i nu se mai gasesce . . .

Limba si natiunalitate!

Aceste sunt doue cuvinte sacre pentru noi! . . . Ele esprimu tesaurulu nostru celu mai scumpu . . . Ele formeza paladiulu nostru . . .

Stramosii nostri au luptatu . . . Ei au moritu, tiendû in mana spad'a rupta . . . Dar' nei ni-au lasatu elenodiulu loru nepetatu . . . Pre acestu elenodiu sunt scris doue cuvinte: „Limba si natiunalitate!“ Éta ereditatea nostra stramosiesca! . . .

Lasá-vomu noi ore, ca acestu tesauru alu nostru sè piéra, si noi sè devenimu mai seraci decâtu nefericiti cersitori? . . . Lasá-vomu, ca numele nostru sè se sterga d'in sirulu natiuniloru? . . . Lasá-vomu, ca strabunii sè ne blasteme in morminte? . . .

Nu!

A presupune acestu sacrilegiu, ar' fi a iusultá natiunea nostra . . .

Nu! . . . In noi bate inca o anima de Romanu . . . Acésta palpitare a animei ni spune, cà noi voimu sè fimu Romani, si sè morimu ca Romani . . . Voimu sè reinnaltãm natiunea nostra la loculu ce-i compete in concertulu natiuniloru . . . Voimu sè-i incingemu fruntea cu nimbulu gloriei antice . . . si sè-i asigurãmu o pusetiune nealterabila . . .

Nr. curente.	Numele daruitorului	Locuinta.	Sum'a oferita.		Sum'a solvita.		Observatiuni.
			fl.	cr.	fl.	cr.	
1	Ioanu Budai	Zarandu			2	—	Collectanta Dn'a Rosalia Budai d'in Zarandu.
2	Adolf Hess	"			1	—	
3	Gleim Bodó	"			1	—	
4	Simeonu Werner	"			2	—	
5	Georgiu Mladin	"			1	—	
6	Gavrilu Ardeleanu	"			1	—	
7	Gregoriu Grozescu	"			1	—	
8	Ilie Micula	"			1	—	
9	Vasilu Siorbanu	Cherelusiu			1	—	
10	Iacobu Eftimie	Cunteiu			1	—	
11	An'a Iancu	"			1	—	
12	Ioanu Petrilla	"			1	—	
13	Georgiu Sid'a	Nadabu			1	—	
14	Ioanu Popoviciu	"			1	—	
15	Regina Deutsch	"			2	—	
16	Ioanu Dobosiu	"			1	—	
17	Georgiu Crainicu	"			1	—	
18	Asentiu Avramutiu	"			1	—	
19	Ioanu Goldisiu	"			1	—	
20	Sav'a Fercu	Erdeisiu			1	—	
21	Teodoru Papp	Cherecu			1	—	
	Sum'a				24	—	

1	Elena Tieranu protopésa	Lipov'a			4	—	Collectanta Dn'a Elena Tieranu protopésa in Lipov'a.
2	Iulia Bonciu avocatésa	Aradu			3	—	
3	Dn'a Aurelia de Ratiu	Lipov'a			2	—	
4	Iulia Panaiotu notarésa	"			1	—	
5	Dnizior'a Ecaterina Ciordanu	"			1	—	
6	Elena Marcu preotésa	Birchisiu			2	—	
7	Dn'a Anna Milosinu	Ohaba serbésca			1	—	
8	Dnizior'a Anna Milosinu	"			1	—	
9	Elena Pocatianu inventatorésa	"			1	—	
10	Anna Rist'a economă	"			1	—	
11	D. Maria Bensianu	Bara			2	—	
	Sum'a				19	—	

1	Iuliana Munteanu	Oravitiu-Montana.			5	—	Collectanta Domnele Anna Marienescu si Anna Mangiuca d'in Oravitiu-Montana.
2	Carolina Vraniantiu				1	—	
3	Gabrielu Miletiacu				2	—	
4	Irina Valceanu				5	—	
5	Anna Mangiuca				5	—	
6	Anna Marienescu				5	—	
7	Adolfina Olteanu				2	—	
8	Agnes Filipovicu				2	—	
9	Marta Pamasielu				2	—	
10	Florea Jancovicu				1	—	
11	Maria Petrovicu				1	—	
12	Elena Orzanu				1	—	
13	Marta Novacu				1	—	
14	Maria Matesereanu				2	—	
15	Carolina Nediciu				1	—	
16	Dragina Ivascovicu				1	—	
17	Amalia Alesandroviciu				150	—	
18	Angelina Mangiuca				150	—	
19	Aurelia Neagoe				2	—	
20	Anna Popovicu				2	—	
21	Emilia Hatieganu				5	—	
22	Maria L. Traila				1	—	
	Sum'a			50	—		

Nr. curente.	Numele daruitorului	Locuinta.	Sum'a oferita.		Sum'a solvita.		Observatiuni.
			fl.	cr.	fl.	cr.	
1	Alesandru Erdősia protop.	Racsi'a			5	—	Collectanta Dn'u Alesandru Erdősia, protopopulu Tieri-Oasului.
2	Iacobu Popu preotu	Turu			2	—	
3	Petru Mirisiacu preot.	Certedie			2	—	
4	Petru Dobosi preotu	Vama			2	—	
5	Ioanu Darabantu preotu	Tirsoltiu			2	—	
6	Michailu Demeteru	Camardian			2	—	
7	Simeonu Erdősia pr.	Tripu			1	—	
8	Grigoriu Stetiu	Vama			2	—	
	Sum'a				18	—	

1	Carolu Kalicza	Oradea-M.			1	—	Collectanta Dnizior'a Hermin'a Farkas d'in Oradea-M.
2	Sigismnadu Fodor	Cadea M.			1	—	
3	Dn'a de Alesand. Marcuti				1	—	
4	Dn'a de Ioanu German				2	—	
5	Ved. lui Mich. Szilágyi				—	60	
6	Dn'a de Kolbofoszky				—	60	
7	Dn'a de Franciscu Diósy				1	—	
	Sum'a					720	

(Va urmá.)

VARIETATI.

** (Diuariu nou.) Primiramu Nr. 1 alu diuariului „Albina romana“, foia periodica de sciintie, agricultura, arte, comerciu, etc., care apare una data pre septemana, Dominec'a, in Romanu (Moldavi'a). Redactorulu s'eu este Dlu Mihailu Rátésu. Abonamentul: 20 lei noui pre anu. Se tiparesce in noua tipografia a lui G. V. Sandu. Nece limba in genere, nece testulu nu sunt destulu de corecte, cari inse s'aru poté indreptá prin una grige mai seriosa, dar' sminta cea mai mare este in intrebuintiarea escesiva e multoru cuvinte si verbe franceze, cari dau unu stilu romanescu neintielesu. De altmintrea, scopulu foiei ar' fi laudabilu.

** (Dlu Zamfiro-pulo), grecu asediatu in Marsilia, a oferitu 2.000.000 de franci pentru cumperarea armeloru Republicei, spre aperarea Franciei. Gard'a nationala, in numeru de 30.000, s'a dusu indatu spre a-i exprime recunoscinti'a prin strigári de Vivat Greci'a! Una deputatiune a mersu in urma oficialminte spre acestu scopu, exprimendu i prin una alocutiune felicitárele natiunei franceze, la carea a respunsu cetatianulu Eladei, cá n'a facutu decátu detorinti'a sa particulare pentru Francia, protectori'a Greciei. („Romanulu“.)

** (Unafeta cu doue capete) s'a espusu la vedore publica in Statele-Unite ale Americi de nordu. Este in etate de 17 ani si s'a nascutu ca sclava in Columbus-Couty in Carolina de nordu; are una colore negra deschisa, unu corpu cu doue capete, bine dezvoltate si cu totulu independentu unu de altulu. Ea vorbesce, canta, mananca si bè cu ambele gure de odata, vorbesce in

in a represintá numai tesaurii cunoscuti, — nesuinti'a lui are sè tinda la unu ce mai multu, mai greu, dar' totu-odata mai sublimu. Postulu are nobil'a misiune a creá frumsetie noue, cari sè inaltie limba si mai susu.

De aici adevérulu constatatu de toti esteticii, cá limba unei natiuni culmineza in dramele si tragediele sale.

Daca natiunea angleza ar' peri, limba ei s'ar' poté compune de nou d'in operele celebrului Shakespeare.

Publiculu asculta, si numai decátu se forméza critic'a cea mai practica. Aci se judeca nu numai partea gramaticala, ci si cea musicala. Eleganti'a si sonoritatea, ambele se cumpenescu. Si sentinti'a se pronuncia numai decátu.

Publiculu asculta cu placere frumsetiele vechie; elu se incanta la audiulu celoru noue... memori'a sa le repetiesce... le invétia... si d'insulu ese d'in teatru... inavutitu cu comore noue ale limbei... Merge a casa, si in entusiasmulu s'eu le comunica si altor'a, le spune la toti si astu-felu acele se latiescu, prindu radecina, se populariséza...

Ce sè dicu de acei-a, carii pentru prim'a ora asista la o representatiune teatrala in limba lor? ... Impresiunea acést'a nu se pote descrie! ... Efectulu, ce dulceti'a sonora a limbei de pre scena face a sup'a ascultatorului, este forte puternicu... Iubirea de limba se potentieza in piepturile toturor'a... Èr' acei-a, carii pana atunce desconsiderara frumsetiele acestei limbe, audindu-o acum'a de pre scena, bine compusa, pronunciatu cu gustu esteticu, desvoltandu-se inaintea loru tote nuantiele ei farmecatorie: sentu cá in internulu loru se nasce o schimbare radicala, opiniunea loru se striforma de totu, ei incepu a recunósce, cá limba ast'a are si frumsetie, si cástu asculta mai indelungatu, simpatia loru cresce cu atátu mai multu, cá-ci ei descoperu noue si noue farmece

acelu a-si timpu cu doue persoane despre obiecte diferite; canta in doue voci, s'eu vorbesce si canta de-odata. In conversatiune e placuta, are unu tactu finu si e forte priceputa. Are doue bracie si patru pitore, cari le intrebuintieza la mersu s'eu jocu s'eu tote patru, s'eu numai doue; cu tote aceste-a medicii de la collegiulu Jefferson d'in Philadelphia nu o-au dechiaratu de unu mostru, ci de unu prodigiulu alu naturei. Unii d'icu, cá acestu jocu alu naturei este de mai mare insemnatate ca celu ce s'a aretatu la gemenii Siam si este mai placutu de privitu.

** (Dr. Svetozaru Miletiacu) fú escortatu asta-di, 18 l. c., la Vatiu. Dsa dechiarase, in urm'a judecáti tribunalului de presa, cá si-va incepe pedepsa in 8 c., de ora-ce inse nice pana in 16 c. nu s'a prezentatu in inchisorea de la Vatiu, tribunalulu de presa a emisu contr'a lui unu ordinu de arestare, cu a carui esecutare s'a insarcinatu capitanatulu orasiului. Dlu Miletiacu fú deci cercetatu in locuinta sa, la otelulu „Regina Angliei“, de unu oficialu alu capitanatulu si de doi comisari de securitate cari, dupa cetirea ordinului de arestare, lu-provocara a se gati indatu de plecare la Vatiu. Dlu Miletiacu respunde, cá chiaru dinsulu a acceptatu ca auctoritatile, prin organele loru, sè-lu duca cu forti'a la loculu pedepsei sale, de ora-ce in calitatea sa de deputatu dietalu n'a potutu sè-si incepa pedepsa de buna voia, fara d'a vatamá dreptulu de imunitate alu membriloru dietali. In urm'a acestei dechiaratiuni, Dlu Miletiacu si-pachetá tote lucrurile si, insocitu de cei doi comisari, plecá la Vatiu.

Sciri electrice.

Berolinu, 17. oct. (Officialu.) **Venizel**, 16. oct. Arce-ducele de Mecklenburg intrá asta-di d. m. in Soissons. — Perderile germaniloru avute in decursulu asediului de trei septemane si a bombardamentulu de patru díle sunt forte neinsemnate. (!) In Soissons s'au facutu 4000 prisionieri si s'au luat 132 tunuri.

Tours, 17. oct. Departementele, cari sunt mai putienu de 100 kilometre departate de inimicu, s'au pusu in stare de asediu. Comandantele militaru e indreptat' a conchiamá gardele natiunale pana in alu 40. anu de etate, cari apoi se supunu legiloru militare. — Inarmarea gardei natiunale se face cu mare zel; s'au impartitu degiá preste unu milionu de arme, d'intre cari 280.000 pentru gardele mobile de la Parisu. Comissiunea de inarmare inca va impartí cástu de curundu unu asemenea numeru de pusce.

Florentia, 17. oct. „Opinion e“ dechiaru, cá principele Amadeu n'a primitu inca coron'a ispaniola. Mazzini a sositu aici; Thiers pleca mane spre Francia. Unu decretu suspinde vamele de la confiniele statulu papalu si reguleza monetari'a.

Roma, 17. oct. Pap'a nu va parafí Rom'a in nice unu casu, ci prin una bula se va aretá lumei (urbi et orbi) ca prinsonieru, carui-a i s'a rapitu posibilitatea de a-si implini detorintiele ca papa si rege (infallibilu), si va autorisá pre

... in fine ei se inchina farmeculu, care i-a cuceritu... se insufletiescu... incepu a vorbi si scrie in limba ace'a... si, in urma, d'insii devinu apostolii propagatori ai ei...

Dar' influinti'a teatrulu natiunali nu se marginescu inca la acestu punctu... Scen'a, afara de limba, ni represinta inca figure visibile, evenimentu d'in istoria natiunala... Vedemu insaintea nostra eroi, stramosi gloriosi, in costumuri antice... I audim vorbindu... si ei vorbescu in limba nostra... si ei vorbescu de libertate, independintia si gloria...

Cuvintele loru ni incanta audiulu, innaltia sufletulu, stirnescu in anim'a nostra sacr'a dorintia de a ne radica la innaltimea loru, ne incuragéza a-i imita, ca astu-felu sè potemu fi adevérati stranepoti ai loru...

Influinti'a acestoru aparintie a sup'a publiculu pri-vitoriu si ascultatoriu se pote asemená numai cu gigantica potere a uraganulu, care misca si radica pana la ceriuri valurile marei liniscite... cari produc eventiminte, de cari apoi se minuna mintea omenesca...

E mare, inalta si nobila chiamarea unu teatru natiunali, — si candu elu scie a se tiené la innaltimea misiunii sale, conduce poporulu la gloria si memorire!

Lasu acum'a in judecat'a dvostre a decide, daca in starea nostra de asta-di, candu limba si natiunalitatea nostra ni se amenintia nu numai prin contactulu cu elemente straine, ci si prin legi — avemu noi ore trebuintia de unu scutu aperatoriu in contr'a acestor'a, de unu teatru natiunali?!

Eu sum convinsu, cá respunsulu nu pote fi decátu aprobativu.

(Finea va urmá.)

Dar' pentru acestu scopu trebe sè desceptámu spiritulu natiunali amortitu!...

Si ca sè potemu esecutá cu siguritate marea opera a desceptării natiunale, avemu trebuintia de o scola de cultura natiunala...

Dorim s'avemu o scola suprema pentru poleirea limbei nostre... Dorim s'avemu unu midiu-locu puternicu pentru propagarea acestei limbe... Dorim s'avemu unu canalu, prin care marile idee de limba si natiunalitate sè se desvolte si stracore prin tote arteriele natiunii!...

Dorim s'avemu unu organu, care ca bucinulu archangelulu sè chiamo la vietia pre toti; sè li inspire marea nostra idea natiunala, evangeliulu nostru seculariu, testamentulu protopariutiloru nostri...

E bine, sè fondámu dar' unu teatru natiunali, cá-ci acestu-a corespunde mai bine scopulu indicatu, cá-ci acestu-a e cea mai practica scola de cultura natiunala!

Teatru natiunali!

Acestu-a e institutulu care dispune de celu mai mare cercu de influintia si activitate; acestu-a e loculu, de unde ideele mari de civilizatiune si umanitate — in genere — si de cultura natiunala — in speciu — se potu lati mai usioru, decátu d'in ori ce altu institutu, — cá-ci de binefacerile spirituale ale teatrulu potu usá: tinerii, betranii, invetiati, si cei ce nu sciu carte, seracii si avuti, — adeca toti si tote...

Nicairi limba unei natiuni nu se pote desvoltá, polei si cultivá mai bine, decátu pre scena; nicairi poetulu n'are ocaziune mai buna sè represinte ca intr'unu buchetu tote frumsetiele unei limbe, decátu pre scena. Aice ni se infatísie d'ia tote sentiemintele omenesci, — trebe dara adusa la lumin'a lampeloru intrég'a comora a limbei, ca acele diverse sentieminte tote sè-si afle expresiunea loru.

Dar' actiunea postulu pre scena nu se marginescu

cardinalii Angelis si Morning spre a exercita poterea apostolica cu locuinta in Malt'a.

Cragujevatz, 17. oct. Guvernulu (serbescu) a prezentatu scupcinei (camerei) conventiunea cu Romani'a, relativa la estraditiunea reciproca a criminalistiloru si a desertantiloru.

Tours, 17. oct. Gambetta merge in departementele Vogesiloru. — S'a datu ordinu la liniile ferate pentru a inteli transportarea trupelor. — Corpulu diplomaticu d'in Tours va insoci eventualmint guvernulu in Bordeaux.

Brusella, 17. oct. Pre mane se pregatesce una convenire intre Bismarck si Favre.

Basel, 17. oct. Se asigura, ca scirea despre capitularea Metz-ului a emanatu d'in Prusi'a.

— Bazaine s'a folositu numai de ocaziune spre a

se sci orienta in privintia situatiunei militare-politice.

Viena, 18. oct. „Tageblatt“ anuncia, ca Carolu Auersperg ar' fi insarcinatu cu formarea unui nou cabinetu.

Praga, 18. oct. Societatea navigatiunei pre fluviulu Elb'a primi scirea, ca blocad'a porturilor germane se reincep'e in 18. octomvre.

Praga, 19. oct. Toti episcopii Boemiei au publicatu epistole pastorale, prin cari condamna procedur'a facia cu pap'a, si invoca scutul cerescu pentru santulu parinte.

Brusella, 19. oct. Negotiatiunile cu Bazaine se constateza (!) Generalulu francesu Boyer a sositu in 14. c. d'in Metz in Versailles si indata fu primitu de Bismarck. Negotiatiunile au una in-

semnetate politica. Guvernulu d'in Parisu dechiar'a, ca ori-ce negociatiuni de pace, cari voru ave de basa cedarea teritoriului, sunt absolutu imposibile.

Bursa de Viena de la 19. octomvre, 1870.

Table with 4 columns: Item, Price, Item, Price. Includes 5% metall, Imprum. nat., Sorti d'in 1860, Act. de banca, Act. inst. cred.

Proprietariu si editoriu ALESANDRU ROMANU Redactoru respund. interim. IONU FORUTIU.

Tote ce nu convinu onor. p. t. cumperatori, seu se va reprimi seu se va schimbá cu alte marfuri; una dovedá despre cea mai stricta soliditate.

Una singura proba este de ajunsu

Spre a se convinge cineva despre pretiurile de totu estine ale objectelor mai diosu insirate.

Tote marfurile se vendu sub garanti'a celei mai bune calitati.

Una asemenea assortimentu de objecte cele mai noue, mai practice, precum si luxurose, nu se afla in Viena; s'a portatu grigia pentru tineri si betrani, incatu pentru unu pretiu bagatelu se po'u afla pre alese prezentele cele mai frumoase si mai potrivite pentru domni si domne, precum si pentru copii de ori-ce etate si stare.

Catalogulu pretiuriloru lu-va primi ori-cine gratis si prin epistola francata, indata ce si-va areta adresa apriatu; este deci unu avantajiu forte mare pentru P. T. locuitu ri d'in provincia a si procurá unu asemenea esemplariu, unde se pote vedé apriatu atatu pretiulu, catu si numirea toturoru objectelor, ce se afla in depositu. — Espe'arile se facu seu prin posticipatiune [Nachnahme], seu prin tramitarea pretiului de-a-dreptulu.

Estra su de articli diferiti de cea mai noua fabricatiune.

Motto: Si marfa estina pote fi buna!

Pielaria vienesa,

encosuta cu cea mai buna fabricatiune.

Tase de mana pentru dame, cu cercu de ocelu, 1 buc. cr. 65, 75, 90, fl. 1, 1, 2, 20; d'in cea mai fina pele de chagriu, cu lacatu secretu auritu, 1 buc. fl. 2, 2, 50, 3, 20, 3, 50, 4; acela-si cu pusunariu inaintu, fl. 3, 50, 4, 50, 5.

Cele mai noue punge de mana practice pentru dame seu domni, 1 buc. cr. 40, 60, 80, 90, fl. 1, sortite cele mai fine fl. 1, 20, 1, 20, 2, 2, 50.

Portofole practice, a cr. 60, 80, fl. 1, 1, 50, sortu pre-fine, 1 bucata fl. 2, 2, 50, 3, 4, 5.

Portu - cigare, 1 buc. cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1, 1, 50, sortu pre-fine, fl. 2, 50, 3, 5, 50.

Notitie, cr. 10, 15, 20, 25, pre fine in pele, cr. 30, 40, 50, 80, fl. 1.

Punge de tabacu, cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1, 20, 1, 50.

Tase de calcatia d'in pele tare, cu lacatu, 1 buc. fl. 2, 20, 2, 50, 2, 80, 3, 20, 3, 80, 4, 50, 5.

Giamantane (cofera) de drumu, nepenetrabile, cu cea mai buna impartire, 1 buc. fl. 2, 40, 2, 80, 3, 20, 4, 50, 5, 6.

Floane pentru calatori, imbracate in pele, si pocate 1 buc. fl. 1, 30, 1, 60, 1, 90, 2, 2, 20.

Manusie de vera, pre-bune, de atia seu matase, pentru copii pana la 9 ani, 12 cr., pana la 15 ani 15 cr., pre fine 20 cr., pentru dame 20 cr., pre fine 25 cr., cu manchete 30 cr., d'in matase rescuta 35 cr., manucitie pentru dame, pre-eleganta, 35 cr., pentru domni 25 cr., pre-fine, 35 cr., matase rescuta, 45 cr., legaturu pentru dame seu domni, ce se potu speia, fara tivitura, 20 cr., se afla pre alese si dupa gustu.

Cingurtoie (brane) pentru dame si copii. Pentru copii, instruite, 8 cr., dupu lato 15 cr., pentru dame 25 cr., d'in pele chagriu; cingurtoie pentru dame seu fatie 35, 40, 50 cr. imprennate cu matase 70, 80 cr. fl. 1.

Celu mai mare assortimentu de albumuri pre-finoase: Pentru 25 portrete, bine-ornata, cr. 60, 80, fl. 1. 25 cr. cu ornamentu pre-finu fl. 1, 50, 2, 3. 50 cr. cu impuntatura de aur, cr. 90, fl. 1, 50, 2. 50 cr. cu celu mai frumosu ornamentu, fl. 2, 50, 3, 3, 50, 4, 5.

Esemplarie de luxu, fl. 10, 12, 15, 18, 20.

Album cu musica.

Fie-cu album, candu se deschide, canta doue d'intre cele mai noue si placute piese de jocu seu opere, cu tonuri pline de tactu si placute. Ce surprindere placuta pentru vizitatoriu, carele d'in curiositate, frunziarindu prin Album, este totu data insocita de musica. 1 buc formatu micu, fl. 9, 50, 10, 50, 1 buc. formatu mare si lungu, fl. 11, 12, 1 buc. quartu mare, esemplarie de luxu, fl. 14, 15.

Cele mai fine telescope optice cu linte acromatica si cu putere chiara de vedutiu in departare de 1, 2 pana la 3 mile, fl. 4, 4, 50, 7.

Mappe de scriisu, cu incantatori, fl. 1, 1, 50, 2, acela-si, forte practice, cu intocmire completa, 1 buc. fl. 2, 2, 50, 3, 3, 50, 4, 5.

Necesariu pentru dame, proviedute cu tote requisitele de cusutu, si cu ornamentu exterioru pre-finu, cr. 50, 80, fl. 1, 1, 50, acela-si, ornate de luxu, fl. 2, 2, 50, 3, 4, 5, 1 cutiua cu 6 ace diferite de brodaritu, cr. 15, 1 cutiua cu 3 seu 4 ace de impletitu, cr. 10 si 20, 1 cutiua cu 100 ace de cusutu sortite cr. 20, 1 carte de modele pentru totulu si brodaritu cu 20 modele, cr. 5.

Diamentateca pretiului de mai inalate. Una paruchia vase, fagunulu unu mai nou, porcelanu francesu, cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1, 50, sortu mai mari, fl. 2, 3, 4, 5.

Unu prezentu practic si estinu este noua garnitura de scriu d'in bronzu versatu, constatoriu d'in 10 bucati, si adica: 1 tienetoriu de orologiu, 1 calizariu, 1 tienetoriu de condisu, 2 luminariu (sfesnjoc) pentru scriu, 1 termometru, 1 luminariu de mana, 1 sunariu (separatoriu), 1 stergutoriu de gene. Tote sunt esecutate forte frumosu si eleganta si costa numai 3 fl.

Totu-una-data tragu atentiunea onor. locutori d'in provincia a sup'a departamentulu meu de comisiuni; este uniculu de felulu acestu-a, si primesc si comisiuni mari si mice in ori ce privintia. Se recomanda deci la comandari numeroase.

Marfuri de jocu si jocuri sociale.

S'a avutu in vedere ori-ce copilu, tineru seu betranu, avutu seu seracu; in Viena nu se gasece alta pravalie, care se ofera unu assortimentu mai variu, si in care se venda cu pretiuri atatu de moderate. Diferite jocuri scientifice interesante pentru junimea studiosa, de asemenea si unu assortimentu immensu de jocuri noue sociali interesante pentru copii de tota etatea, etc., etc.

Conspectulu marfuriloru de jocu.

- Papusi imbracate pompostu, 1 buc. 30, 50, 80 cr., 1, 2, 3, 4, fl.
Papusi nelmbracate, 1 buc. 10, 20, 30, 40, 50, 80 cr. 1, 2, 3, fl.
Papusi mecanice fugatorie cu voce, misca capulu, manele si pitorele, 1 buc. 70, 90 cr., fl. 1, 20.

- Globuri, 1 buc. cr. 50, 80, fl. 1, 1, 50, 2.
Laterna magica, numita farmecatori este petrecerea cea mai placuta pentru tineru si betranu, 1 buc. cu 12 chipuri cr. 65, 85, fl. 1, 50, 2, 3, 4, pana la 5.
Unu micu instrumentu, numita paserea miraculosa, cu care se pote imiti canteceleu ori-carei paseri; j acesta jocaria interesanta costa numai 25 cr.

- Orologie de copii, fine, cu catatoriu, cr. 35.
Alte sorte, cr. 10, 15, 20, 30, 40.
Pistole, carabine, puse cu efectu pocnitoriu, 1 buc. cr. 20, 40, 50, fl. 1, 1, 30, 1, 50.
Sabile de tinichea, cr. 20, 30, 40; de ocelu, cr. 80, fl. 1, 30.

Una multime de alte jocuri si jocuri sociale, cari nu se potu tote numi, se potu afla cu aceste pretiuri numai si numai in depositulu subsemnatulu. — Listele pretiuriloru, cari sunt forte interesante, se impartu gratis.

A. FRIEDMANN in Viena, Praterstrasse Nr. 26.

(5-14)